

2024 -06- 17

L. dz. ....
Ilość załączników *dot.* .....
Podpis *Rady* .....

UCHWAŁA Nr
Rady Powiatu Dzierżoniowskiego
z dnia

**w sprawie wprowadzenia zmian w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2024-2026**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) Rada Powiatu Dzierżoniowskiego uchwala, co następuje:

§ 1

W Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 w rozdziale 3 „Limity rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na lata 2024-2026 oraz plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej” w tabeli 14 „Limity nowopowstałych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na lata 2024-2026” wiersz „Rodziny zastępcze niezawodowe przekształcone w rodziny zastępcze zawodowe w roku 2024 – 1, w roku 2025 – 1, w roku 2026 – 1” otrzymuje brzmienie „Rodziny zastępcze niezawodowe przekształcone w rodziny zastępcze zawodowe w roku 2024 – 2, w roku 2025 – 2, w roku 2026 – 2”.

§ 2

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Dzierżoniowskiemu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

W *Programie* ustalono limity rodzin zastępczych niezawodowych przekształconych w rodziny zastępcze zawodowe na poziomie 1 rodziny w danym roku. W związku z tym, że obecne rodziny niezawodowe deklarują chęć przekształcenia się w rodziny zastępcze zawodowe zasadne jest zwiększenie ustalonych limitów w celu zapewnienia właściwej opieki dzieciom, które nie mają możliwości wychowywania się w rodzinie biologicznej.

PRZEWODNICZĄCY
Zarządu Powiatu
Grzegorz Kosowski

Załącznik
do Uchwały nr .....
Rady powiatu Dzierżoniowskiego
z dnia ..... r.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2024-2026

Spis treści

Wstęp	5
1. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w powiecie dzierzoniowskim	7
1.1. Rodzinna piecza zastępcza.....	7
1.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	17
1.3. Usamodzielnienia	19
2. Cele Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej	22
3. Limity rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na lata 2024-2026 oraz plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	26
4. Beneficjenci, finansowanie oraz monitorowanie Programu	26

Wstęp

Obowiązujące w Polsce przepisy prawne w zakresie organizacji i pieczy zastępczej nad dzieckiem określone zostały w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którą *system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienia czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców*¹. Pojęcie *piecza zastępcza* oznacza więc, że podejmowane działania stanowią próbę wypełnienia braków w naturalnej opiece rodzicielskiej i są formą tymczasowej opieki nad dziećmi, do momentu unormowania się ich sytuacji życiowej².

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Zadania administracji publicznej w tym zakresie są realizowane we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, policją, instytucjami oświatowymi i leczniczymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą opracowania *Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026*, zwanego dalej *Programem* jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 tekst jednolity z późn. zm.). Zgodnie z art. 180 ww. ustawy zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej jest zadaniem własnym powiatu. Do głównych zadań w tym zakresie należą:

- organizowanie opieki i wychowania w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą,
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,

---

¹ Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r., poz. 1426 tekst jednolity z późn. zm.).

² Matejek J., Wolska-Długosz M., *Opieka nad dzieckiem w rodzinie zastępczej – innowacje czy sprawdzone metody* [w:] *Scientific Bulletin of Chełm, Section of Pedagogy*, No. 2/2017, s. 24.

- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej,
- finansowanie szkoleń dla kandydatów, świadczeń pieniężnych i pomocy przewidzianej dla pieczy zastępczej oraz osób usamodzielnianych.

W *Programie* położono nacisk na zadania wynikające z ustawy, czyli zapewnienie pieczy zastępczej oraz udzielanych z tego tytułu świadczeń, a także na działaniach profilaktycznych, wspierających oraz bardzo istotnej współpracy międzyinstytucjonalnej. Wspomaganie rodziny w wypełnianiu zadania wychowania i opieki nad dziećmi oznacza zaangażowanie wielu podmiotów, zarówno instytucjonalnych, jak i pozainstytucjonalnych, co z kolei wymaga stworzenia skoordynowanego i spójnego systemu pieczy zastępczej. Celem *Programu* jest określenie zadań i instytucji zaangażowanych w ich realizację w zakresie pieczy zastępczej w powiecie dzierzoniowskim w najbliższych 3 latach. *Program* opracowany jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, które Zarządzeniem Starosty Dzierżoniowskiego Nr 43/2011 z dnia 28 grudnia 2011 r. zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

1. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w powiecie dzierzoniowskim

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa formy pieczy zastępczej dokonując podziału na rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą. W sytuacji gdy, pomimo pomocy gminy, rodzice nie są w stanie właściwie wywiązać się ze swoich rodzicielskich zadań, należy zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w pieczy zastępczej.

1.1. Rodzinna piecza zastępcza

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 tekst jednolity z późn. zm.) definiuje następujące rodzaje rodzin zastępczych:

- rodzina zastępcza spokrewniona – mogą ją stanowić małżonkowie lub osoba samotna będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- rodzina zastępcza niezawodowa – mogą nią być małżonkowie lub osoba samotna nie będący wstępnymi i rodzeństwem dziecka,
- rodzina zastępcza zawodowa, w tym: zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna – rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem, pobierająca wynagrodzenie w ramach umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub o utworzeniu rodziny zastępczej zawodowej, może w niej przebywać do 3 dzieci,
- rodzinny dom dziecka – tworzą małżonkowie lub osoba niebędąca w związku małżeńskim, które nie są w żaden sposób spokrewnione czy spowinowacane z dzieckiem, otrzymują wynagrodzenie z umowy na prowadzenie rodzinnego domu dziecka, może w nim przebywać do 8 dzieci,
- rodzina pomocowa – jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, która wspiera rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. W przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka (z uwagi np. na wypoczynek lub zdarzenie losowe bądź nieprzewidzianą trudność), piecza zastępcza może zostać czasowo powierzona rodzinie pomocowej. Rodziną pomocową może być: rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka; małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do

pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Poniższe tabele obrazują liczbę rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka funkcjonujących na terenie Powiatu oraz liczbę dzieci umieszczonych w tych rodzinach.

Tabela 1 Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w latach 2021-2023

		2021		2022		2023	
Rodziny zastępcze spokrewnione		73		75		74	
Rodziny zastępcze niezawodowe		37		40		48	
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	Specjalistyczne	6	0	6	0	7	0
	Pogotowia rodzinne		3		3		3
Rodzinne domy dziecka		4		4		4	
Łącznie		120		125		123	
Rodziny pomocowe		9		7		11	

Opracowanie własne, stan na dzień 31 grudnia.

W przypadku rodzin zastępczych spokrewnionych i rodzin zastępczych niezawodowych ich liczba na przełomie lat oscyluje na podobnym poziomie. W roku 2023 została podpisana umowa z jedną rodziną niezawodową o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Rodziny zastępcze w dalszym ciągu korzystają ze wsparcia rodzin pomocowych. Najczęściej powodem jest urlop rodzin zastępczych zawodowych lub prowadzących rodzinne domy dziecka. W 2021 r. dwie rodziny zastępcze zawodowe i dwie rodziny prowadzące rodzinny dom dziecka wykorzystali przysługujący im urlop, w związku z tym 20 dzieci przebywało w 9 rodzinach pomocowych. W 2022 r. cztery rodziny zastępcze zawodowe, w tym dwie pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz jedna rodzina prowadząca rodzinny dom dziecka przebywały na urlopie. Podobnie jak w 2021 r. 20 dzieci przebywało w 7 rodzinach pomocowych. W roku 2023 trzy rodziny zastępcze zawodowe, trzy rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz jedna rodzina prowadząca rodzinny dom dziecka przebywały na urlopie. W związku z tym 25 dzieci przebywało w 11 rodzinach pomocowych.

Tabela 2 Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka powstałych i rozwiązanych w latach 2021-2023

	2021		2022		2023	
	powstałe	rozwiązane	powstałe	rozwiązane	powstałe	rozwiązane
Rodziny zastępcze spokrewnione	13	19	19	20	25	30
Rodziny zastępcze niezawodowe	3	10	13	9	13	13
Rodziny zastępcze zawodowe	0	2	0	0	1	0
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	0	0	0	0
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	0	0	0	0	0	0
Rodzinne domy dziecka	0	0	0	0	0	0
Ogółem	16	31	32	29	41	45

Opracowanie własne

Liczba powstałych rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych na przestrzeni porównywanych lat znacząco wzrosła. Spowodowane jest to tym, że coraz więcej rodzin ma problemy wychowawcze z małoletnimi oraz faktem, że rodzice nie spełniają się w wypełnianiu funkcji opiekuńczej wobec dzieci. Liczba rozwiązanych rodzin zastępczych na przestrzeni porównywanych lat pozostaje na podobnym poziomie. W przypadku rodzin zastępczych niezawodowych zawiązanych w 2022 r., cztery z nich to rodziny, które podjęły współpracę z PCPRiOZ po ukończeniu szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka i w żaden sposób nie były spokrewnione z przyjmowanymi pod opiekę dziećmi. W 2023 r. jedna z tych rodzin podpisała z Centrum umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Tabela 3 Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023

		2021		2022		2023	
Rodziny zastępcze spokrewnione		106		105		103	
Rodziny zastępcze niezawodowe		45		50		49	
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	Specjalistyczne	17	0	20	0	23	0
	Pogotowia rodzinne		9		11		12
Rodzinne domy dziecka		30		30		25	
Łącznie		198		205		200	
Dzieci umieszczone poza powiatem dzierżoniowskim ³		28		18		23	

Opracowanie własne, stan na dzień 31 grudnia.

Tabela 4 Liczba dzieci przyjętych oraz opuszczających rodzinną pieczę zastępczą w latach 2022-2023

	Dzieci przybyłe do rodzinnej pieczy zastępczej	Dzieci opuszczające pieczę zastępczą, w tym:	
		przed ukończeniem 18 roku życia	po 18 roku życia
2021	46	61	
		39	22
2022	65	88	
		69	19
2023	82	99	
		78	21

Opracowanie własne

Porównując powyższe dane zauważyć można, że liczba dzieci umieszczonych we wszystkich formach rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021-2022 utrzymuje się na podobnym poziomie. W roku 2023 zawiązano o 12% więcej oraz rozwiązano o 21 % więcej rodzin zastępczych niż w roku 2023. W związku z tym liczba dzieci przybyłych i opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jest wyższa w odniesieniu do lat wcześniejszych. Rotacja wśród podopiecznych związana jest z usamodzielnieniem i podjęciem decyzji o opuszczeniu rodziny zastępczej, powrocie małoletnich pod opiekę rodziców biologicznych, adopcją lub umieszczeniem ich w innych formach pieczy zastępczej. Zaznaczyć należy, że rodziny zastępcze zawodowe są formą rodzinnej pieczy zastępczej, które doświadczają największej

³ Umieszczenie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem Powiatu Dzierżoniowskiego najczęściej jest spowodowane miejscem zamieszkania rodziny zastępczej tj., cioci, wujka, rodzeństwa, dziadków itp., która przejęła opiekę nad dzieckiem

zmiany podopiecznych. Rodzinne domy dziecka, które funkcjonują na terenie powiatu sprawują z kolei pieczę nad dziećmi, które przebywają u nich od kilku lat.

Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest zobowiązane do prowadzenia naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz do organizowania szkoleń dla ww. kandydatów. Dodatkowo PCPRiOZ szkoli osoby, które zostały ustanowione przez sąd rodziną zastępczą i zgodnie z przepisami, zobowiązane są do odbycia szkolenia dla kandydatów. Centrum prowadzi stały nabór kandydatów poprzez promowanie rodzicielstwa zastępczego m.in. w lokalnych mediach, na portalu internetowym www.facebook.pl (fanpage), stronach internetowych www.pow.dzierzoniow.pl oraz www.pcprdzierzoniow.pl. W 2023 r. na dachu budynku, w którym siedzibę ma PCPRiOZ powstał mural promujący rodzicielstwo zastępcze i zachęcający do zostania rodziną zastępczą.

W latach 2021-2023 przeprowadzono 4 szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Jedno szkolenie rozpoczęte w 2023 r. zakończy się w styczniu 2024 r. Osoby były szkolone przez trenerów Programu PRIDE.

Poniższe tabele obrazują liczbę osób biorących udział w szkoleniach dla kandydatów do pełnienia pieczy zastępczej, liczbę „osób doszkalanych” oraz liczbę osób które ukończyły szkolenia.

Tabela 5 Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Ogólna liczba osób, którzy zgłosili się na szkolenie	8	9	26
Liczba osób, które zostały związane jako rodzina zastępcza, tzw. doszkalanie	6	4	12
Liczba osób, które nie otrzymały wstępnej akceptacji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	1	1	2
Liczba osób, które nie ukończyły szkolenia	1	0	3

Opracowanie własne

Ponadto w roku 2022 odbyło się szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka i dla kandydatów na

dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. W szkoleniu wzięło udział 8 osób, które otrzymały zaświadczenia kwalifikacyjne.

W dalszym ciągu można zauważyć, że osoby, które stanowią już rodzinę zastępczą dla małoletnich stanowią większość uczestników szkolenia.

Wynagrodzenia osób prowadzących rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz prowadzących rodzinne domy dziecka

Osoby tworzące rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka są zatrudnione w ramach umów o świadczenie usług tj. umowy zlecenia. Umowy zawierane są na okres nie krótszy niż określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (w przypadku rodzin zastępczych zawodowych nie krócej niż na 4 lata, w przypadku rodzinnego domu dziecka nie krócej niż na 5 lat).

Wynagrodzenie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka jest zróżnicowane i uzależnione m.in. od ilości dzieci umieszczonych w danej rodzinie/rodzinnym domu dziecka, wieku tych dzieci, czy dziecko ma wydane orzeczenie o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności, czy rodzice zastępczy podnoszą swoje kwalifikacje i biorą udział w szkoleniach.

Wynagrodzenie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka kształtuje się następująco:

Tabela 6 Wynagrodzenie rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka

	Średnie wynagrodzenie za rok 2022		Średnie wynagrodzenie za rok 2023	
	Brutto ⁴	Netto	Brutto ⁵	Netto
Rodzinne domy dziecka	4 059,70	2 711,83	5 079,41	3 567,55
Rodziny zastępcze zawodowe	3 291,12	2 198,32	4 205,61	2 954,41
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	4 746,90	3 170,37	6 205,65	4 358,92

Opracowanie własne

Od 01 lutego 2023 r. nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która podniosła wynagrodzenia gwarantowane rodzinom zastępczym zawodowym, prowadzącym rodzinne domy dziecka i rodzinom zastępczym zawodowym pełniącym funkcję

⁴ Wynagrodzenie brutto= wynagrodzenie podstawowe plus dodatki wynikające z umowy.

pogotowia rodzinnego. Kwoty wynagrodzeń zostały podniesione w przypadku rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka z 2 000,00 zł do 4 100,00 zł. W przypadku rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego z kwoty 2 600,00 zł do kwoty 5 084,00 zł⁵. Biorąc pod uwagę wzrost cen i kształtującą się w Polsce inflację jest to znacząca podwyżka wynagrodzeń. Zaznaczyć również należy, że nowelizacja ustawy wprowadziła waloryzację wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, która jest uzależniona od wysokości wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych. Zarządzenie nr 2/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie określa rodzaj oraz wysokość dodatków do wynagrodzenia oraz zasady ich przyznawania. W związku z tym wysokość wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i prowadzących rodzinny dom dziecka są wyższe niż te ustanowione w ustawie.

Wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Centrum zapewnia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz zapewnieniu pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w ramach grup wsparcia czy superwizji. W 2023 r. odbyło się po raz kolejny szkolenie z zasad udzielania pierwszej pomocy.

Finansowanie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka odbywa się na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wysokość świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej uzależnione jest od stopnia pokrewieństwa oraz stanu zdrowia dziecka. Kwoty te podlegają waloryzacji, która jest uzależniona od wysokości wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych. Pomoc ta przyznawana jest wszystkim rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka po złożeniu odpowiednich wniosków i wynosi odpowiednio:

Od 01 stycznia 2021 r. do 31 maja 2021 r.:

- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej 694,00 zł miesięcznie,

---

⁵ Art. 85 ust 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż 124% kwoty, o której mowa w ust. 1, tj. 4 100,00 zł. (Dz.U. z 2023 r., poz. 1426 tekst jednolity z późn. zm.)

- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka 1 052,00 zł miesięcznie,
- dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w związku z posiadaniem przez dziecko orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w wysokości 211,00 zł miesięcznie.

od 01 czerwca 2021 r. do 31 maja 2022 r.:

- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej 746,00 zł miesięcznie,
- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka 1 131,00 zł miesięcznie,
- dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w związku z posiadaniem przez dziecko orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w wysokości 227,00 zł miesięcznie.

od 01 czerwca 2022 r. do 31 maja 2023 r.:

- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej 785,00 zł miesięcznie,
- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka 1 189,00 zł miesięcznie,
- dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w związku z posiadaniem przez dziecko orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w wysokości 239,00 zł miesięcznie.

od 01 czerwca 2023 r.:

- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej 899,00 zł miesięcznie,
- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka 1 361,00 zł miesięcznie,
- dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w związku z posiadaniem przez dziecko orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w wysokości 274,00 zł miesięcznie.

Poza powyższymi świadczeniami rodziny zastępcze i prowadzący rodzinny dom dziecka mogą ubiegać się o przyznanie świadczenia wychowawczego, które przysługuje na dziecko do ukończenia przez nie 18 roku życia. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 11 lutego

2016 o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Zakład Ubezpieczeń Społecznych od dnia 01 lutego 2022 roku rozpoczął przyjmowanie wniosków o przyznanie dodatku wychowawczego na nowy okres świadczeniowy, tj. od 01 czerwca 2022 roku. W związku z tym PCPRiOZ wypłacał dodatki wychowawcze tylko do 31 maja 2022 r. Dodatkowo rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka mogą ubiegać się o świadczenie „dobry start”. Jest to jednorazowe świadczenie w wysokości 300,00 zł. przyznawane na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 roku życia. A w przypadku dziecka niepełnosprawnego, które uczy się w szkole do ukończenia przez nie 24 roku życia. Od roku 2021 wypłatę świadczenia realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Tabela 7 Wysokość pomocy finansowej przyznawana rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka

	2021	2022	2023
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2 228 362,46 zł	2 333 986,96 zł	2 647 584,00 zł
Dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka	56 492,24 zł	49 891,62 zł	70 555,00 zł
Dodatek wychowawczy	1 019 745,86 zł	378 845,74 zł	-

Opracowanie własne

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka Starosta może przyznać:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo (*np. na zakup niezbędnej odzieży, mebli, ręczników, pościeli, łóżka*),
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo (*np. dofinansowanie specjalistycznych badań, dojazdu do kliniki, remontu mieszkania w przypadku pożaru, powodzi*).

Dodatkowo rodzina zastępcza niezawodowa (pod warunkiem, że przebywa w niej powyżej 4 dzieci) i zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą niezawodową, zawodową lub prowadzącego rodzinny dom dziecka na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych

i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób pełnoletnich umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka.

Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na:

- pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka,
- pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka.

Rodzinie zastępczej zawodowej Starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.

Zestawienie świadczeń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz ich wysokość przedstawia poniższa tabela:

Tabela 8 Wysokość świadczeń dodatkowych przyznawany rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka

	2021		2022		2023	
	Liczba świadczeń	Łączna kwota	Liczba świadczeń	Łączna kwota	Liczba świadczeń	Łączna kwota
Świadczenie jednorazowe na przyjęcie dziecka	18	21 524,70 zł	31	43 658,00 zł	36	50 655,00 zł
Świadczenie związane z wystąpieniem zdarzeń losowych	6	7 087,60 zł	8	3 116,00 zł	1	500,00 zł
Dofinansowanie do wypoczynku	34	33 400,00 zł	42	42 000,00 zł	35	32 950,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego bądź domu jednorodzinnego	26	86 412,42 zł	24	91 178,90 zł	26	106 719,00 zł
Środki finansowe na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka oraz funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	2	6 521,75 zł	1	2 519,00 zł	2	7 000,00 zł

Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem	-	-	1	7 190,00 zł	-	-
KWOTA OGÓŁEM	154 946,50 zł		189 661,00 zł		197 824,00 zł	

1.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Ustawodawca, w sytuacjach gdy nie ma możliwości zapewnienia dziecku rodzinnej pieczy zastępczej, przewidział umieszczanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ustawa wymienia cztery typy placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- socjalizacyjne,
- interwencyjne,
- specjalistyczno-terapeutyczne,
- rodzinne.

Na terenie powiatu dzierzoniowskiego działa Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach tj. placówka opiekuńczo-wychowawcza łącząca funkcje placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej. Jednostka dysponuje 66 miejscami. Struktura PCOiW w Pieszycach wygląda następująco:

- Dom Dziecka nr 1 w Pieszycach – 14 miejsc w socjalizacji
- Dom Dziecka nr 2 w Piławie Górnej – 14 miejsc w socjalizacji
- Dom Dziecka nr 3 w Piławie Górnej – 14 miejsc w socjalizacji
- Dom Dziecka nr 4 w Piławie Górnej – 10 miejsc w interwencji
- Dom Dziecka nr 5 w Pieszycach – 14 miejsc w socjalizacji.

Mając na uwadze przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. W uzasadnionych przypadkach umieszczane są dzieci młodsze tj. poniżej 10 roku życia. Najczęściej następuje to w momencie wspólnego umieszczenia starszego rodzeństwa w tej formie pieczy zastępczej.

Tabela 9 Liczba dzieci przebywająca w placówce opiekuńczo-wychowawczej w latach 2021-2023

	2021		2022		2023	
	Całorocznie	Na dzień 31 XII	Całorocznie	Na dzień 31 XII	Całorocznie	Na dzień 31 XII
Typ socjalizacyjny	76	52	81	55	93	56
Typ interwencyjny		10		10		5
Razem		62		65		61
Dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza Powiatem Dzierżoniowskim ⁶	2		2		3	

Opracowanie własne

Tabela 10 Liczba przyjętych dzieci oraz liczba dzieci opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą w latach 2021-2023

	Dzieci przybyłe do instytucjonalnej pieczy zastępczej	Dzieci opuszczające pieczę zastępczą, w tym:	
		przed ukończeniem 18 roku życia	po 18 roku życia
2021	19	15	
		7	8
2022	19	19	
		7	12
2023	32	32	
		23	9

Opracowanie własne

Tabela 11 Długość pobytu dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023

	Liczba wychowanków ogólnie	Pobyt do 12 miesięcy	Pobyt od roku do 2 lat	Pobyt powyżej 2 lat
2021	62	21	9	32
2022	62	16	13	33

⁶ Koszt pobytu opłacany był za pobyt dwójki dzieci w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz jednego dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej (pobyt w placówce poza naszym powiatem spowodowany jest z tym, że rodzina małoletniej zamieszkuje w tej samej miejscowości).

2023	61	26	4	31
-------------	-----------	-----------	----------	-----------

Opracowanie własne, stan na dzień 31 grudnia.

Tabela 12 Wiek dzieci i młodzieży umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023

Wiek	4-6	7-13	14-17	18-24
Rok				
2021	1	25	31	5
2022	0	26	31	5
2023	0	28	29	4

Opracowanie własne, stan na dzień 31 grudnia.

Ostatni kwartał roku 2022 oraz rok 2023 były bardzo trudne dla instytucjonalnej pieczy zastępczej. Małoletni musieli oczekiwać na umieszczenie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ze względu na brak wolnych miejsc. Wydawane przez Sąd Rejonowy postanowienia realizowane były z opóźnieniem. Umieszczanie małoletnich w domach dziecka było możliwe w momencie, gdy placówkę opiekuńczo-wychowawczą opuszczali inni małoletni. Inne powiaty również borykają się z takim problemem.

Wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej najczęściej przebywają w niej przez długi okres, co pokazuje tabela nr 12. W poszczególnych latach małoletni przebywający powyżej 2 lat w pieczy zastępczej stanowią prawie połowę wszystkich wychowanków, którzy są w domu dziecka. Najczęściej jest to młodzież i dzieci z uregulowaną sytuacją prawną (rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej), którzy nie wyrazili zgody na przysposobienia albo poszukiwanie rodziny adopcyjnej jest bezskuteczne. Ponadto jak pokazuje tabela nr 13 w placówkach małoletni w wieku powyżej 13 roku życia stanowią ok 55% wszystkich wychowanków.

1.3. Usamodzielnienia

Osoby usamodzielniane pomimo troskliwej opieki ze strony swoich opiekunów zastępczych posiadają niejednokrotnie zbyt niską motywację do podejmowania działań w swoim dorosłym życiu, aby poprawić swoją sytuację bytową. Jednym z największych

problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w zakresie spraw mieszkaniowych. Wychowankowie ze względu na długi czas oczekiwania na przydział lokalu z zasobów gmin lub brak funduszy na wynajem najczęściej wracają do środowisk biologicznych. Osoby te wymagają wsparcia oraz motywacji do działania. W związku z tym zasadne jest udzielenie im wsparcia w jak najszerszym zakresie w celu poprawienia ich funkcjonowania w społeczeństwie. Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę wychowawczo-terapeutyczną, zwanej dalej *osobą usamodzielnianą*, w przypadku gdy jej umieszczenie nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się **pomoc finansową na:**

- a) kontynuowanie nauki,
- b) usamodzielnienie,
- c) zagospodarowanie

oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia. Dodatkowo osoba usamodzielniana może liczyć na pomoc prawną i psychologiczną.

Rodzaj udzielonej pomocy określana jest w indywidualnym programie usamodzielnienia, który tworzony jest przez osobę usamodzielnianą i opiekuna usamodzielnienia najpóźniej miesiąc przed ukończeniem pełnoletności i musi być zaakceptowany przez odpowiedniego dyrektora/kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób usamodzielnianych korzystających z pomocy finansowej w latach 2021-2023:

Tabela 13 Liczba osób usamodzielnianych korzystających z pomocy finansowej w latach 2021-2023

	Kontynuowanie nauki		Zagospodarowanie w formie rzeczowej		usamodzielnienie	
	Liczba osób	Kwota pomocy	Liczba osób	Kwota pomocy	Liczba osób	Kwota pomocy
2021	43	238 687,32 zł	19	66 809,00 zł	18	101 824,00 zł
2022	54	258 297,73 zł	7	25 313,00 zł	11	78 015,00 zł
2023	57	309 391,00 zł	21	70 433,00 zł	19	118 252,00 zł

Opracowanie własne

Podobnie jak w przypadku świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, pomoc finansowa dla osób usamodzielnianych również jest waloryzowana i kształtowała się następująco:

- w roku 2021: pomoc na kontynuowanie nauki 566,00 zł miesięcznie, pomoc na zagospodarowanie nie mniej niż 1 695,00 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności nie mniej niż 3 390,00 zł, pomoc na usamodzielnienie⁷ wynosiła nie mniej niż 1 865,00 zł, 3 730,00 zł lub 7 458,00 zł.
- w roku 2022: pomoc na kontynuowanie nauki 595,00 zł miesięcznie, pomoc na zagospodarowanie nie mniej niż 1 782,00 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności nie mniej niż 3 563,00 zł, pomoc na usamodzielnienie wynosiła nie mniej niż 1 961,00 zł, 3 921,00 zł lub 7 839,00 zł.
- w roku 2023: pomoc na kontynuowanie nauki 681,00 zł miesięcznie, pomoc na zagospodarowanie nie mniej niż 2 039,00 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności nie mniej niż 4 077,00 zł, pomoc na usamodzielnienie wynosiła nie mniej niż 2 244,00 zł, 4 486,00 zł lub 8 968,00 zł.

Podsumowanie

Podsumowując zawarte powyżej dane należy zauważyć, że powstawanie rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych (spokrewnionych z dziećmi, np. ciocia, wujek, kuzynostwo itp.) pozostaje na podobnym poziomie. Zazwyczaj osoby tworzące takie rodziny już wcześniej wspierały rodziców biologicznych w wychowywaniu dzieci i uczestniczyły w życiu małoletnich w większym lub mniejszym stopniu. W 2022 r. PCPRiOZ podpisał jedną umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Pozostałe rodziny niezawodowe, które nie są w żaden sposób spokrewnione z dziećmi, którymi się opiekują nie wyrażają obecnie chęci na podjęcie stałej współpracy z Centrum. Ponadto w dalszym ciągu na terenie powiatu nie funkcjonuje żadna rodzina zastępcza specjalistyczna.

Założeniem pieczy zastępczej jest deinstytucjonalizacja, która ma spowodować zmniejszenie ilości placówek opiekuńczo-wychowawczych i tworzenie jak najwięcej nowych form rodzinnej pieczy zastępczej, które są najbardziej zbliżone do naturalnego środowiska w jakim

---

⁷ Wysokość pomocy na usamodzielnienie jest uzależniona od długości pobytu w pieczy zastępczej i formy rodzinnej pieczy zastępczej, w której przebywała osoba usamodzielniana. Szczegóły reguluje art. 149 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

powinno wychowywać się dziecko. Pomimo działań prowadzonych na rzecz pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, liczba osób na szkoleniach nie zwiększa się. Często są to osoby, które nie mają pomysłu na swoje życie zawodowe lub takie, które po odbyciu szkolenia i „zaznajomieniu się” z tematyką pieczy zastępczej nie decydują się na utworzenie rodziny zastępczej. Ponadto rodziny zastępcze zawodowe w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i prowadzący rodzinne domy dziecka zatrudniani są na podstawie umowy o świadczenie usług, co nie gwarantuje osobom sprawującym funkcję rodzin zastępczych stabilności zatrudnienia. Powyższe czynniki wpływają negatywnie na przyrost nowych i utrzymanie obecnych rodzin zastępczych, których ilość jest niewystarczająca w stosunku do ilości dzieci, dla których niezbędne jest zorganizowanie opieki zastępczej, zwłaszcza interwencyjnie.

2. Cele Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

Program uwzględnia następujące cele:

1. Zawiazywanie nowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz rozwój i wsparcie istniejących form pieczy zastępczej.
2. Wsparcie dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
3. Wsparcie rodziców biologicznych, dzieci przebywających w pieczy zastępczej, przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności.
4. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
5. Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu dzierżoniowskiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Cel I Rozwój i wsparcie istniejących form pieczy zastępczej i zawiązywanie nowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka

Lp.	Cel szczegółowy	Okres realizacji	Realizatorzy
1.	Kwalifikowanie, opiniowanie i kierowanie kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej na szkolenia	2024-2026	PCPRiOZ
2.	Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka		
3.	Promowanie rodzinnej pieczy zastępczej		PCPRiOZ we współpracy z lokalnymi mediami i instytucjami samorządowymi
4.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizację szkoleń i warsztatów mających na celu podnoszenie ich kompetencji i umiejętności		PCPRiOZ we współpracy z instytucjami i organizacjami samorządowymi, pozarządowymi i firmami szkolącymi
5.	Organizowanie warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze, grup wsparcia, superwizji i innych.		PCPRiOZ
6.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą		
7.	Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej		
8.	Organizowanie imprez integracyjnych z udziałem funkcjonujących już rodzin zastępczych		
9.	Zapewnienie pomocy psychologicznej i pedagogicznej rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka		
10.	Doskonalenie zawodowe kadry współpracującej z pieczę zastępczą		
11.	Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej		

Cel II Wsparcie dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Lp.	Cel szczegółowy	Okres realizacji	Realizatorzy
1.	Zapewnienie pomocy i wsparcia psychologa i pedagoga dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej	2024-2026	PCPRiOZ we współpracy z instytucjami i organizacjami samorządowymi, pozarządowymi i firmami szkolącymi
2.	Organizacja warsztatów uspołeczniających z elementami socjoterapii		
3.	Organizacja warsztatów psychoedukacyjnych		
4.	Organizacja warsztatów tematycznych		

Cel III Wsparcie rodziców biologicznych, dzieci przebywających w pieczy zastępczej, przeciwdziałanie ich dysfunkcyjności

Lp.	Cel szczegółowy	Okres realizacji	Realizatorzy
1.	Organizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie	2024-2026	PCPRiOZ we współpracy z OPS, Sądem, szkołami, OIK i Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia
2.	Organizacja programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie		
3.	Dostęp do pomocy psychologicznej		
4.	Kierowanie rodziców poszukujących pomocy do specjalistów i terapeutów		

Cel IV Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Lp.	Cel szczegółowy	Okres realizacji	Realizatorzy
1.	Udzielanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomocy na zagospodarowanie	2024-2026	PCPRiOZ
2.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom usamodzielnianym		
3.	Wsparcie w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych		
4.	Zapewnienie pomocy psychologicznej		
5.	Wsparcie w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz przygotowaniu do wejścia na rynek pracy		

Cel V Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu dzierzoniowskiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej

Lp.	Cel szczegółowy	Okres realizacji	Realizatorzy
1.	Utrzymanie standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	2024-2026	Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach we współpracy z PCPRiOZ
2.	Prowadzenie pracy z rodzicami biologicznymi dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w celu skrócenia okresu pobytu dziecka w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej		

3. Limity rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na lata 2024-2026 oraz plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Dla skoordynowania i systematycznego rozwoju pieczy zastępczej, niezbędne jest określenie limitów nowopowstających rodzinnych form pieczy zastępczej. Limity na lata 2024-2026 zawiera poniższa tabela:

Tabela 14 Limity nowopowstałych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na lata 2024-2026

	2024	2025	2026
Rodzinne domy dziecka	0	1	1
Rodziny zastępcze zawodowe	1	1	1
Rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	0	1	1
Rodziny zastępcze specjalistyczne	0	1	1
Rodziny zastępcze niezawodowe przekształcone w rodziny zastępcze zawodowe	2	2	2
Rodziny zastępcze zawodowe przekształcone w rodzinne domy dziecka	0	0	0

Powiat w latach obowiązywania Programu nie planuje ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Analizując dane dotyczące tej formy pieczy można zauważyć, że są w niej umieszczani najczęściej małoletni w wieku powyżej 13 roku życia. Umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest ostatecznością i orzekane jest w przypadku niezalezienia kandydatów na rodzinę zastępczą zarówno spośród osób spokrewnionych z dzieckiem, jak i wśród rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Jak można zauważyć analizując pobyty małoletnich w latach 2021-2023 praktycznie przez cały rok liczba zajętych miejsc w domach dziecka jest zbliżona do limitu określonego w zezwoleniach na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

4. Beneficjenci, finansowanie oraz monitorowanie Programu

Beneficjentami Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Dzierżoniowskim na lata 2024-2026 będą:

- rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka,
- dzieci przebywające w pieczy zastępczej,

- rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- osoby usamodzielniane,
- kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie.

Realizacja poszczególnych zadań, dla osiągnięcia zamierzonych celów, odbywać się będzie sukcesywnie, w ścisłej zależności od posiadanych zasobów/środków finansowych:

- z budżetu powiatu dzierzoniowskiego,
- z dotacji celowych z budżetu państwa,
- z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- z programów i konkursów krajowych, lub budżetu państwa.

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie analizy działań ujętych w Programie, które będą zawierane w sprawozdaniach sporządzanych każdorocznie przez PCPRiOZ dla jednostek samorządu. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych Powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.